

Характеристика завдань I туру олімпіади з предмету «Українська мова та література»

Загальна кількість завдань роботи – **20**.

I тур олімпіади з української мови і літератури складається із завдань трьох форм:

1. **Завдання з вибором однієї правильної відповіді із чотирьох (№1–8).** До кожного із завдань подано чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо учасник вибрав і позначив правильну відповідь. Завдання вважається невиконаним у випадках, якщо: а) позначено неправильну відповідь; б) позначено два або більше варіантів відповіді, навіть якщо серед них позначено й правильну відповідь; в) правильну відповідь не позначено взагалі.
2. **Завдання з вибором однієї правильної відповіді із п'яти (№9 – 16).** До кожного із завдань подано п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо учасник вибрав і позначив правильну відповідь. Завдання вважається невиконаним у випадках, якщо: а) позначено неправильну відповідь; б) позначено два або більше варіантів відповіді, навіть якщо серед них позначено й правильну відповідь; в) правильну відповідь не позначено взагалі.
3. **Завдання на встановлення відповідності (№17 – 20).** До кожного завдання подано інформацію, позначену цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Щоб виконати завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити «логічні пари»). Завдання вважається виконаним, якщо учасник вступного випробування правильно зробив позначки на перетинах рядків (цифри від 1 до 4) і колонок (букви від А до Д).

Критерії оцінювання завдань з предмету «Українська мова та література»

1. **Завдання з вибором однієї правильної відповіді із чотирьох (№01 – 08)** оцінюються в **0** або **3** бали: **3** бали, якщо вказано правильну відповідь; **0** балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не надано.
2. **Завдання з вибором однієї правильної відповіді із п'яти: (№ 09 – 12)** оцінюються в **0** або **6** балів: **6** балів, якщо вказано правильну відповідь; **0** балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не надано; **(№13 – 16)** оцінюються в **0** або **5** балів: **5** балів, якщо вказано правильну відповідь; **0** балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не надано;
3. **Завдання на встановлення відповідності («логічні пари») (№17 – 20)** оцінюються в **0**, **2**, **4**, **6** або **8** балів: **2** бали за кожну правильно встановлену відповідність («логічну пару»); **0** балів, якщо не вказано жодної правильної логічної пари або відповіді на завдання не надано.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі тестові завдання з предмету «Українська мова та література», – **100**.

**Завдання I туру олімпіади
з предмету «Українська мова та література»**

Завдання 1 – 8 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді і позначте його.

Завдання 1 (3 бали)

М'який знак пишеться на місці пропусків у всіх словах рядка:

- А** трипіл...ський, кишен...ці, домен...щик
- Б** уман...ський, стіл...ці, вітал...ня
- В** куз...ня, нян...чити, слиз...кість
- Г** різ...бяр, дівчинон...ці, т...охкати

Завдання 2 (3 бали)

Спрощення у групах приголосних позначається на письмі у всіх словах рядка:

- А** скатер...ка, влас...ний, дириген...ський
- Б** аген...ство, безжаліс...ний, ціліс...ний
- В** учас...ник, буревіс...ник, перс...невий
- Г** студен...ство, виїз...ний, піз...ній

Завдання 3 (3 бали)

Визначте рядок, у якому всі слова пишуться з літерою «с» у префіксі:

- А** (з,с)никати, (з,с)ходитися, (з,с)роблений
- Б** (з,с)фокусувати, (з,с)сипати, (з,с)цементувати
- В** (з,с)тягнути, (з,с)фальшивити, (з,с)керувати
- Г** (з,с)варити, (з,с)марніти, (з,с)формулювати

Завдання 4 (3 бали)

Визначте рядок, у якому всі слова пишуться з апострофом:

- А** з...юрмитись, трав...яний, св...ято
- Б** під...їхати, сузір...я, комп...ютер
- В** інтерв...ю, порт...ера, зв...язати
- Г** двох...осьовий, п...ять, пів...яблука

Завдання 5 (3 бали)

Визначте рядок, у якому правильно утворено форми вищого та найвищого ступенів порівняння прикметників:

- А** найсміливіший, самий веселий
- Б** найбільш приємніший, найменш очікуваний
- В** найдобріший, кращий від усіх
- Г** найоригінальніший, самий спокійний

Завдання 6 (3 бали)

У поемі «Кавказ» Т. Шевченко використав давньогрецький міфологічний образ:

- А Прометея
- Б Зевса
- В Сізіфа
- Г Геракла

Завдання 7 (3 бали)

Темою повісті «Кайдашева сім'я» є зображення:

- А життя селянської родини як зразка сім'ї з патріархальним устроєм
- Б родинних перипетій в українському селі у добу кріпацтва
- В життя нетипової для України селянської родини
- Г життя українського села в пореформену добу на прикладі однієї родини

Завдання 8 (3 бали)

Визначте жанр «Енеїди» І. Котляревського:

- А історична поема
- Б філософська поема
- В травестійно-бурлескна поема
- Г героїко-патріотична фантазмагорія

Завдання 9 – 16 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді і позначте його.

Завдання 9 (6 балів)

Визначте рядок, у якому всі займенники пишуться разом:

- А аби/хто, ані/який, де/котрий, ні/скільки, де/що
- Б будь/що, ані/чий, казна/хто, ні/який, аби/який
- В аби/котрий, де/який, ані/хто, будь/хто, хтозна/що
- Г ні/хто, ні/який, хто/небудь, що/сь, будь/який
- Д ні/у/кого, ні/що, де/хто, де/у/кого, ні/який

Завдання 10 (6 балів)

Між частинами складносурядного речення не треба ставити кому в рядку:

- А Небо затяглося хмарами і на землю впав теплий вечір.
- Б За вікном ішли росяні ранки і палали перламутри.
- В Золотіє вечірня тополя й дивним світом горять небеса.
- Г Прилинув вітер і в нічній годині він про весняну волю заспівав.
- Д Весна процвіте і знову криниця простелить барвінком круті береги.

Завдання 11 (6 балів)

Визначте рядок, у якому в усіх словах на місці крапок слід писати літеру е:

- А** пер...ферія, відч...питися, през...дентський, д...сидент
- Б** пр...цедент, дир...ктива, кр...дитор, м...дальйон
- В** д...спетчер, ч...рствий, л...генда, тр...вожний
- Г** кр...жаний, пиш...мо, т...мніти, тр...валий
- Д** алг...бра, бр...ніти, м...лодійний, бл...щати

Завдання 12 (6 балів)

Особливістю твору О. Довженка «Україна в огні» є

- А** докладність розповідей та описів у рамках кінороману
- Б** інтригуючий детективний сюжет
- В** багатоплановість, жанр кіноповіді
- Г** поєднання ознак драми і лірики
- Д** енциклопедична насиченість фактами з історії війни

Завдання 13 (5 балів)

Справжнє прізвище І. Карпенка-Карого

- А** Саксаганський
- Б** Садовський
- В** Кропивницький
- Г** Тобілевич
- Д** Карпенко

Завдання 14 (5 балів)

«Слово про похід Ігорів» розповідає про Ігоря – князя

- А** суздальського
- Б** чернігівського
- В** галицького
- Г** київського
- Д** новгород-сіверського

Завдання 15 (5 балів)

Невеликий віршований алегоричний твір з повчально-сатиричним змістом – це

- А** байка
- Б** казка
- В** пісня
- Г** притча
- Д** приказка

Завдання 16 (5 балів)

Тема поеми Т. Шевченка «Катерина» – це змалювання трагічної долі:

- А** матері, яка підкидає свою дитину іншим
- Б** жінки, яка зважається на помсту своєму кривдникові
- В** матері-кріпачки, яка мріє про щасливе майбутнє сина
- Г** зневаженої жінки-покритки
- Д** матері, яка продовжує справу загиблого сина

Завдання 17 – 20 мають на меті встановлення відповідності. До кожного рядка, позначеного цифрою, доберіть відповідник, позначений буквою.

Завдання 17 (8 балів)

Установіть відповідність між незмінюваними іменниками та родами, до яких вони належать:

1 чоловічий	А івасі, фрау, альма-матер
2 жіночий	Б протеже, візаві, хіпі
3 середній	В какаду, месьє, рефері
4 спільний	Г леді, шимпанзе, шасі
	Д кашне, рандеву, алібі

Завдання 18 (8 балів)

Установіть відповідність між фразеологічними синонімами:

1 пашіти вогнем	А наступати на горло
2 показати очі	Б по самі вуха.
3 попасти на слизьке	В вистромити носа.
4 приставати реп'яхом	Г влипнути як муха в мед.
	Д пекти раків.

Завдання 19 (8 балів)

Установіть відповідність між героями та творами, в яких вони зображені:

1 Лаврін Запорожець	А «Гайдамаки» Т. Шевченка
2 Чіпка Варениченко	Б «Тигролови» І. Багряного
3 Григорій Многогрішний	В «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного
4 Ярема Галайда	Г «Україна в огні» О. Довженка
	Д «Чорна рада» П. Куліша

Завдання 20 (8 балів)**Установіть відповідність між твором і його автором:**

1 «Три зозулі з поклоном»	А М. Куліш
2 «Чорна рада»	Б Гр. Тютюнник
3 «Мина Мазайло»	В П. Куліш
4 «Земля»	Г О. Кобилянська
	Д В. Симоненко